

शिक्षामा नवसिर्जना मेला २०७६ - विद्यार्थीका लागि कार्यशाला

दमक नगरपालिकाको समन्वयमा अमेरिकी दूतावासको बुक बसले झापाको दमक नगरपालिका स्थित २१ वटा विद्यालयका सिमित विद्यार्थीहरूसँग जुट्रोप, पारिस्थितिक प्रणाली, बेलुन रकेट, मिडिया साक्षरता तथा लेखन, घरबाट इतिहास र सोचवेयरको तर्फबाट द आवर अफ कोड नामक कार्यशाला गरेर छवटा विभिन्न कार्यशाला संचालन गर्न गइरहेको छ । यी सबै कार्यशाला सरस्वती उच्च माध्यमिक विद्यालय, दमकमा कार्तिक १७ र १८ गते दिउसो १२ बजेबाट हुने छन् । सहभागी विद्यार्थीलाई ११:४५ भित्रमा कार्यशाला स्थानमा आइपुग्ने व्यवस्था मिलाइदिन अनुरोध गर्दछौं । कार्यशालामा सहभागी विद्यार्थीको खाजाको व्यवस्था हामी गर्नेछौं । दुईदिने कार्यशालापछि कार्तिक २० गतेका दिन सरस्वती उच्च माध्यमिक विद्यालयमा नै विद्यार्थीले गरेको कामको सानो प्रदर्शनी कार्यक्रम हुनेछ । यसमा हरेक कार्यशालाको लागि चाहिने विद्यार्थी संख्या तल कार्यशाला सुचीसँगै उल्लेख गरिएको छ । कृपया हरेक विद्यालयबाट एकदेखि दुई जना विद्यार्थी सरस्वती विद्यालयमा पठाइदिनु हुन अनुरोध गर्दछौं । प्राथमिक तहका विद्यार्थीका लागि तोकिएका कार्यशालामा भने विद्यार्थीलाई आउन अप्ठ्यारो नहोस् भन्ने सोचले हामी एउटा कुनै विद्यालयमा गएर त्यहाँका विद्यार्थीसँग मात्र पनि काम गर्न सक्छौं ।

१. जुट्रोप

जुट्रोपको कार्यशालामा कसरी फिल्महरू बनाइन्छन् र एनिमेशनहरू गरिन्छन् भन्ने कुरालाई विद्यार्थीहरूसँग परिचित गराउन कहानी कथन र मेकरका विभिन्न भागहरूलाई सँगै ल्याएर एक मोड्युल बनाइएको छ । प्रशिक्षकहरूले दुर्गालाल श्रेष्ठको पुस्तक कुखुरा र हाँस' सबै विद्यार्थीको अगाडि पढ्ने छन् र जुट्रोपले कसरी काम गर्छ बुझ्दै विद्यार्थीहरूले पुस्तकको पात्रहरूको चल्ने स्ट्रिपहरू बनाउनेछन् । तस्विरहरूको श्रृंखलाले एक मोशन पिक्चर कसरी बनाइएको हुन्छ भनेर बुझ्नको लागि स्टप मोसनको भिडियो बनाउनमा पनि विद्यार्थीहरू संलग्न हुनेछन् ।

कक्षा : ४

विद्यार्थी संख्या : २०

२. पारिस्थितिक प्रणाली

यस कार्यशालामा विद्यार्थीहरूले उनीहरूको पर्यावरणीय वातावरण अन्वेषण गर्छन् र सम्बन्धित अवधारणा जस्तै जैविक विविधता र खाद्य प्रणालीसँग परिचय गर्नेछन् । यसरी विद्यार्थीहरूले पारिस्थितिक प्रणालीको जीवित र निर्जीव भागहरू, कसरी ऊर्जा बाडिन्छ, र कसरी यी भागहरू एक अर्कासँग जडित हुन्छन् भनेर सिक्नेछन् । स्थानीय रूपमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोतहरूको प्रयोग गरेर पारिस्थितिक प्रणालीको सानासाना भागहरू कलात्मक तरिकाले बनाउन सिक्ने छन् ।

कक्षा : ५-६

विद्यार्थी संख्या : २१

३. बेलुन रकेट

बेलुन रकेट एक विज्ञान विषयसँग जोडिएको फिजिक्सको प्रयोगिक अभ्यास हो । यस कार्यशालामा विद्यार्थीहरूले बेलुन रकेट प्रक्षेपणमा संलग्न विभिन्न प्रकारका बल र गतिहरूको प्रकारहरू पत्ता लगाउँछन् । विद्यार्थीहरूले प्रश्न गर्ने, पूर्वानुमान गर्ने, प्रयोग गर्ने, अवलोकन र रेकर्ड गर्ने तथा विश्लेषण गरेर नतीजाहरू बाइने वैज्ञानिक विधि अभ्यास गर्नेछन् । यो कार्यशालाले कसरी हाम्रो दैनिक जीवनको सबै चीजहरू विज्ञानसँग जोडिएको छ भनेर र विद्यार्थीहरूले प्रयोगिक रूपमा विज्ञानका बारे बुझ्न कसरी स्थानीय चीजहरूको प्रयोग गर्न सक्छन् भनेर एक विचार विकास गर्न सहयोग गर्दछ ।

कक्षा : ७-८

विद्यार्थी संख्या : २१

४. मिडिया साक्षरता र लेखन

मिडिया साक्षरता र लेखन (एम.एल.डब्ल्यू.) कार्यशाला एक पाठ्यक्रम हो जसले कुनै व्यक्तिमा मिडियामा प्रस्तुत गरिएका विभिन्न प्रकारका जानकारीहरूलाई बुझ्ने र विश्लेषण गर्न सक्ने क्षमता निर्माण गर्न सहयोग गर्दछ । सहभागीहरूले आफ्नो लेखन सीप विकास गर्न पनि सक्नेछन् जसले उनीहरूलाई जटिल विचारलाई स्पष्ट र सही ढंगले जाँच गरि सुचारु गर्न जम्मा पारिएका जानकारीलाई प्रयोग गरेर सूचनात्मक कुराहरू लेख्न मद्दत गर्नेछ ।

कक्षा : ९ - १०

विद्यार्थी संख्या : १५

५. स्कुलबाट इतिहास

स्कुलबाट इतिहास एक लेखन कार्यशाला हो जसमा सहभागीहरूले उनको समाजमा रहेका विशेष महिलाका कथालाई बटुलेर उनीहरूको समुदायको थप समावेशी कथामा योगदान दिन्छन् । तस्विरहरू र लेखन मार्फत नेपालको प्रजातान्त्रिक इतिहासका प्रमुख घटनाहरूमा सक्रिय गराउन र त्यसलाई आफ्नै परिवार र नजिकका स्थानीयका महिलाका व्यक्तिगत कथासँग जोड्न यो कार्यशाला बनाइएको हो । यसमा नेपालको इतिहासमार्फत उनीहरूलाई असमानता र, नागरिक अधिकार र स्वतन्त्रताका विचारमा संलग्न गराउने छ जुन उनीहरूले बटुलेका कथालाई बुझ्नका लागि एउटा आधारको रूपमा प्रयोग गर्न प्रेरित गरिने छ । यो पटकको कार्यशालामा विद्यार्थीहरूले आफ्नो कुनै मनपर्ने शिक्षकको बारेमा लेख्नेछन् र त्यसलाई इतिहाससँग जोड्ने छन् ।

कक्षा : ८

विद्यार्थी संख्या : ९

६. द आवर अफ कोड

द आवर अफ कोड एक गैर नाफामुलक कोड संस्थाद्वारा शुरू गरेर १८० भन्दा धेरै देशहरूमा करोडौं युवाहरूमा पुगेको विश्वव्यापी आन्दोलन हो । कोडलाई सजिलो बनाउन र सबैलाई मूल कुरा सिक्नको लागि प्रोत्साहित गर्नको लागि द आवर अफ कोड बनाइएको हो । हाम्रो लक्ष्य नेपालभरिका बालबालिकालाई कम्प्युटर र यसको सुन्दरताको महत्व बुझ्ने गरि कोडिङको आधारभूत कुराहरू सिकाउनु हो । बालबालिकाहरू कम्प्युटर, फोन वा ट्याब्लेटको प्रयोग गरेर केही ट्यूटोरियलहरू हेर्छन् । तब उनीहरूसँग स्क्रीनहरू पूर्ण रूपमा स्किप गर्ने विकल्प हुनेछ ।

कक्षा : ९, १०, ११

विद्यार्थी संख्या : विभिन्न विद्यालयबाट २१ जना विद्यार्थी वा सरस्वती मा.वि.का विद्यार्थीहरू

धन्यवाद !

-निशा कार्की
बुक बस टिम